

**UCHWAŁA NR XVIII/109/2019
RADY GMINY WIERZBICA**

z dnia 13 grudnia 2019r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r. poz.506 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019r. poz. 1111) uchwala się:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzbica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy
Kazimierz Szczesny

GMINNY PROGRAM

WSPIERANIA RODZIN NA

LATA 2020-2022

WPRZYNEŁO DNIA	URZĄD GMINY W WIERZBICY	
	2019 -12- 05	
	L.dz.	zai.
Podpis	 <i>Spasinska</i>	

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzbica na lata 2020-2022 został opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz. U.z 2019r., poz. 1111 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 176, pkt 1 cytowanej wyżej ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest istotne, ponieważ skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Stworzenie takiego programu, ukierunkowanego na określone działania, pozwoli na uruchomienie aktywności mającej wspierać rodziny i zapobiegać niedostosowaniu społecznemu. Program ten skupia się na wzmocnieniu elementów pracy z rodziną w środowisku, poszerzenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, wczesnej interwencji w rodzinach zagrożonych utratą swoich naturalnych funkcji, a także na pomocy rodzinie biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Planowane w ramach programu działanie uwzględnia możliwości rodziny i jej zdolność do przezwyciężenia problemów.

Rodzina prawidłowo funkcjonująca stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się rozwijać. W tak funkcjonującej rodzinie „dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie i jest aktywne i wytrwałe w działaniu”. Nie wszystkie rodziny starają się stworzyć optymalne warunki do prawidłowego rozwoju dzieci. Dysfunkcje w środowisku rodzinnym są niebezpieczne, ponieważ istnieje ryzyko dziedziczenia patologicznych norm i wzorców zachowań oraz negatywnych oddziaływań otoczenia zewnętrznego.

W związku z zaistniałymi sytuacjami jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Do zadań asystenta rodziny ujętych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 15 ust. 1 należy m.in.:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy

- zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
 - 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
 - 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
 - 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
 - 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
 - 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
 - 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
 - 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
 - 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
 - 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
 - 13a) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. Poz. 1860);
 - 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
 - 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
 - 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 - 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
 - 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 - 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Dnia 1 stycznia 2017r. weszła w życie ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U z 2019.473 tj. z dnia 2019.03.12), na podstawie, której asystent otrzymał dodatkowe zadania na rzecz rodziny tj.;

- koordynowanie działań podejmowanych przez rodzinę w kierunku zmierzającym do odnalezienia się w nowej sytuacji, do opieki nad chorym dzieckiem, do dbania o siebie w sytuacji, kiedy ciąża jest zagrożona,

- wskazywanie placówek, gdzie rodzina może uzyskać pomoc i skąd powinna czerpać informacje na temat lekarzy, przychodni, położnych, pielęgniarek itp., od których tę pomoc uzyska,
- umawianie rodziny na ewentualne wizyty lekarskie, jeśli z jakichś powodów rodzina sama nie będzie mogła tego zrobić,
- koordynowanie działań porodowych i okołoporodowych, oraz żeby noworodek miał zapewnioną opiekę neonatologiczną,
- koordynowanie wizyt psychologicznych, psychiatrycznych i innych wizyt specjalistycznych.

Asystent rodziny koordynuje poradnictwo u kobiet posiadających dokument potwierdzający ciążę, ich rodzin lub też rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Asystent rodziny w latach 2017-2019 zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy nie podejmował współpracy określonej na zasadach Ustawy „Za życiem”. (Dz. U. z 2016r. poz. 1860 z późn. zm.)

Podstawy prawne działań ujętych w programie:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019.1111)
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019.1507 tj. z dnia 2019.08.12)
- 3) ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019.473 tj. z dnia 2019.03.12)
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015. 1390)
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019. 2277 tj. z dnia 2019.11.19)

Adresaci programu:

Adresatami programu są dzieci i rodziny z terenu Gminy Wierzbica, a w szczególności rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Rodzina to podstawowe środowisko rozwoju i funkcjonowania każdego człowieka. Rodzice to pierwsi nauczyciele dziecka, na których spoczywa obowiązek świadomego kształtowania postaw, przekazywania systemu wartości i tradycji. Socjalizacja dziecka stanowi podstawę jego

funkcjonowania w życiu, dlatego ważne jest zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju.

Praca z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację jej zasobów przy wzmacnianiu kompetencji i umiejętności społecznych. Działania skierowane są na zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, podniesienie umiejętności społecznych oraz umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, by zapewnić optymalne warunki do prawidłowego rozwoju oraz podnieść jakość życia rodziny.

Program jest kierowany głównie do:

1. Rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
2. Rodzin żyjących w ubóstwie w tym dotknięte bezrobociem
3. Rodzin, u których występują uzależnienia
4. Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym
5. Rodzin dotkniętych przemocą
6. Rodzin niepełnych
7. Rodzin wielodzietnych

Cele programu:

Cel główny

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2020-2022 jest rozwijanie systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie odpowiednich warunków życia dzieciom w naturalnym środowisku rodzinnym.

Cele szczegółowe:

1. Wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny
2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie celem prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych
3. Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny
5. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej
6. Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny.

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy:

Statystyka mieszkańców wg wieku oraz płci w 2017r.**

Tabela nr 1

Wiek	Mężczyzn	Kobieta	Ogółem
0-2	168	149	317
3	42	43	85
4-5	116	84	200
6	54	50	104
7	76	55	131
8-12	255	271	526
13-15	162	151	313
16-17	120	89	209
18	60	47	107
19-65	3446	0	3446
19-60	0	2770	2770
>65	505	0	505
>60	0*	1113*	1113
ogółem	5004	4822	9826

* brak podziału na płeć

** źródło informacji Urząd Gminy Wierzbica Referat Spraw Obywatelskich Stanowisko ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych ul. Kościuszki 73 26-680 Wierzbica

Statystyka mieszkańców wg wieku oraz płci w 2018r.**

Tabela nr 2

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	170	158	328
3	52	46	98
4-5	104	84	188
6	52	43	95
7	51	50	101
8-12	286	287	573
13-15	157	139	296
16-17	116	93	209
18	54	45	99
19-65*	3410	0	3410
19-60*	0	2726	2726
>65*	515	0	515

>60*	0	1134	1134
ogółem	4967	4805	9772

* brak podziału na płeć

** źródło informacji Urząd Gminy Wierzbica Referat Spraw Obywatelskich Stanowisko ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych ul. Kościuszki 73 26-680 Wierzbica

Statystyka mieszkańców wg wieku oraz płci w 2019r. (stan na dzień 30.06.2019r.)**

Tabela nr 3

Wiek	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem
0-2	173	161	334
3	52	50	102
4-5	102	90	192
6	59	40	99
7	48	47	95
8-12	281	281	562
13-15	167	151	318
16-17	102	90	192
18	65	45	110
19-65*	3355	0	3355
19-60*	0	2679	2679
>65*	529	0	529
>60*	0	1160	1160
ogółem	4933	4794	9727

* brak podziału na płeć

** źródło informacji Urząd Gminy Wierzbica Referat Spraw Obywatelskich Stanowisko ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych ul. Kościuszki 73 26-680 Wierzbica

W 2017r. z różnych form świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy skorzystało łącznie 280 środowisk. Liczba ludności gminy Wierzbicy w 2017r. wynosiła 9826 osób. W 2018r. skorzystało 261 środowisk. Liczba ludności gminy Wierzbicy w 2018r. wynosiła 9772 osób. Liczba ludności gminy Wierzbicy w 2019r. wynosiła 9727 osób, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do dnia 15.11.2019r. było 193 rodziny.

W Gminie Wierzbica w 2017 roku zarejestrowanych osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wierzbicy ogółem było 849 w tym 418 kobiet. Prawo do otrzymywania zasiłku przysługiwało 134 osobom , w tym 64 kobietom.

W 2018 roku zarejestrowanych osób ogółem było 769 w tym 375 kobiet. Prawo do otrzymywania

zasiłku przysługiwało 136 osobom , w tym 71 kobietom.

W 2019 roku dane na dzień 12.11.2019r. zarejestrowanych osób ogółem było 800 w tym 394 kobiet. Prawo do otrzymywania zasiłku przysługiwało 150 osobom , w tym 77 kobietom.*

* źródło informacji Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu Filia w Wierzbicy ul Kościuszki 73, 26-680 Wierzbica

Tabela 4. Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2017r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	141	389
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	41	205
	31	168
Bezrobocie	186	498
Niepełnosprawność	100	212
Długotrwała lub ciężka choroba	105	224
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18	61
Przemoc w rodzinie	3	9
Alkoholizm	18	32
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	10
Sytuacja kryzysowa	1	1
Zdarzenie losowe	5	9

W jednej rodzinie może występować kilka dysfunkcji i rodziny powtarzają się.

Tabela 5. Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2018r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	113	275
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	5	5
Potrzeba ochrony	41	197

macierzyństwa w tym: wielodzietność	27	148
Bezrobocie	169	438
Niepełnosprawność	93	188
Długotrwała lub ciężka choroba	94	203
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18	61
Przemoc w rodzinie	2	5
Alkoholizm	15	26
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5
Sytuacja kryzysowa	2	8
Zdarzenie losowe	1	7

W jednej rodzinie może występować kilka dysfunkcji i rodziny powtarzają się.

Tabela 6. Powody przyznania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w 2019r. (stan na dzień 30.06.2019r.)

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	66	161
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	23 18	123 103
Bezrobocie	98	253
Niepełnosprawność	70	136
Długotrwała lub ciężka choroba	62	134
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10	39
Przemoc w rodzinie	1	3
Alkoholizm	12	15
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu	5	5

karnego		
Sytuacja kryzysowa	1	1

W jednej rodzinie może występować kilka dysfunkcji i rodziny powtarzają się.

Tabela 7. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2017-2019r. (liczba rodzin podana w skali roku)

Asystentura rodziny w poszczególnych latach		Liczba rodzin
2017		16
2018		16
2019		15*

* stan na dzień 12.11.2019r.

Tabela 8. Przyczyny podjęcia współpracy z rodzinami w roku 2017r.:

PRZYCZYNY	LICZBA
Uzależnienia	11
Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym	2
Przemoc	9
Trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	16

W 16 rodzinach z którymi współpracował asystent rodziny występowały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, w siedmiu przemoc, w dwóch rodzinach zagrożenie niedostosowaniem społecznym małoletnich dzieci, w pięciu uzależnienie od alkoholu.

W 2017 roku asystent rodziny kierował dwa wnioski do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Szydłowiec o wgląd w sytuację dziecka, w związku z nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W 2017r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy wszczęto procedurę 36 Niebieskich Kart, podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego podjęto decyzje o zamknięciu 28 NK. W 2017r. odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 64 grupy robocze

Przyczyny podjęcia współpracy przez asystenta rodziny z rodzinami w 2018r.

Tabela 9

PRZYCZYNY	LICZBA
Uzależnienia	11
Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym	2
Przemoc	9
Trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	16

W 16 rodzinach, z którymi współpracował asystent rodziny najczęściej występującym problemem były trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, kolejnym było uzależnienie od alkoholu - 11 rodzin. W 9 występowała przemoc. W dwóch rodzinach występowało zagrożenie niedostosowaniem społecznym dzieci i młodzieży. Należy nadmienić, iż w jednej rodzinie może występować kilka dysfunkcji. W rodzinach, z którymi podjęto współpracę, założono 9 Niebieskich Kart, w każdej z rodzin prowadzony był nadzór kuratora.

W związku z tym, iż asystent rodziny współpracuje z rodzinami, u których występuje przemoc w 2018r. brał udział w 4 zespołach interdyscyplinarnych oraz w 28 grupach roboczych. W 2018r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy wszczęto procedurę 39 Niebieskich Kart, podczas posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego podjęto decyzje o zamknięciu 38 NK. W 2018r. odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 84 grupy robocze.

Przyczyny podjęcia współpracy przez asystenta rodziny z rodzinami w 2019r.

Tabela 10

PRZYCZYNY	LICZBA
Niezaradność życiowa	7
Uzależnienia	9
Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym	1
Przemoc	7
Trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	15

W 2019r. na dzień 12.11.2019r. objętych wsparciem asystenta rodziny było 15 rodzin. Sześć rodzin zostało zobowiązanych przez Sąd Rejonowy w Szydłowcu III Wydział Rodzinny i Nieletnich. Dziewięć rodzin podjęło współpracę na wniosek pracownika socjalnego. W siedmiu

rodzinach, z którymi współpracował asystent rodziny występowała niezaradność życiowa, w dziewięciu uzależnienie, w jednej rodzinie dzieci były zagrożone niedostosowaniem społecznym, w siedmiu rodzinach występowała przemoc, natomiast 15 rodzin zmagало się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych względem małoletnich dzieci.

W 2019r. wszczęto procedurę 19 Niebieskich Kart, podczas spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego podjęto decyzję o zamknięciu 29 Niebieskich Kart. W 2019r. odbyło się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 45 grup roboczych. W związku z tym, iż asystent współpracuje z rodzinami, u których występuje zjawisko przemocy asystent brał udział w 15 grupach roboczych.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Natomiast do zadań grupy roboczej należy:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Aby praca asystenta rodziny przynosiła zamierzone efekty powinien na bieżąco współpracować z:

- pracownikiem socjalnym
- psychologiem
- pedagogiem szkolnym
- wychowawcami uczniów
- dyrekcją
- kuratorem

- terapeutą ds. uzależnień
- Powiatowym Urzędem Pracy w Wierzbicy
- Urzędem Gminy w Wierzbicy
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbicy
- Zespołem Interdyscyplinarnym
- Sądem Rejonowym w Szydłowcu Wydział Rodzinny i Nieletnich
- Świetlicą Środowiskową BETANIA w Wierzbicy
- Stowarzyszeniem „Hojne Serce” im. św. Jana Pawła II w Radomiu skierowane do osób pokrzywdzonych przestępstwem
- Lekarzami

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy zostały opracowane standardy pracy asystenta rodziny z rodziną, powołany został również Zespół do spraw Asysty Rodziny, w rodzinach, w których podjął pracę asystent rodziny.

Tabela 11. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

Poszczególne lata	2017	2018	2019
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu gminy Wierzbica	8	11	19

W roku 2017 w pieczy zastępczej w miesiącu styczniu, lutym i marcu przebywało siedmioro dzieci w czterech rodzinach, natomiast od kwietnia do grudnia przebywało ośmioro dzieci w pięciu rodzinach. W 2017 jedno dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Koszt w skali roku za pobyt małoletnich w pieczy zastępczej w roku 2017 wynosił 44 043,16 zł. Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wysokość kosztów ponoszonych przez Gminę jest uzależniona od długości okresu, w którym dziecko przebywa w pieczy zastępczej. W pierwszym roku jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim i kolejnym 50%. To oznacza, że jeżeli dziecko zostało umieszczone np. od marca w rodzinie zastępczej spokrewnionej to gmina w pierwszym roku płaci 66 złotych miesięcznie z wynoszącego 660 złotych świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania. W kolejnych latach będzie to 198 złotych i 330 złotych. Jeżeli jest to rodzina zawodowa, gmina płaci w pierwszym roku 100 złotych miesięcznie z wynoszącego 1000 złotych świadczenia na pokrycie kosztów, w drugim 300 złotych,

w trzecim i kolejnym 500 złotych.

W 2018 roku w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci. Poniższa tabela przedstawia szczegółowo liczbę dzieci oraz rodzin w danych miesiącach.

TABELA 12

Miesiąc	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Styczeń	8	5
Luty	8	5
Marzec	8	5
Kwiecień	8	5
Maj	8	5
Czerwiec	8	5
Lipiec	9	6
Sierpień	9	6
Wrzesień	9	6
Październik	11	6
Listopad	11	6
Grudzień	11	6

Od miesiąca stycznia do marca 2018 roku w pieczy zastępczej przebywało ośmioro dzieci w pięciu rodzinach, w trzech rodzinach odpłatność wynosiła 50% w związku z tym, iż dzieci przebywają w pieczy zastępczej powyżej trzech lat, w jednej rodzinie 30% ponieważ dziecko przebywa w rodzinie do dwóch lat oraz w jednej 10%, gdyż dziecko przebywa w pieczy rok. Od miesiąca kwietnia do czerwca również w pieczy zastępczej przebywało ośmioro dzieci, jednak odpłatność za pobyt u jednej z rodzin wzrosła do 30%. W lipcu w pieczy zastępczej przebywało 9 dzieci umieszczonych w 6 rodzinach. Odpłatność za ten miesiąc wynosiła 50% w trzech rodzinach, 30% w dwóch rodzinach oraz 10% w jednej rodzinie. W sierpniu oraz wrześniu w pieczy zastępczej przebywało 9 dzieci z tego kosztu przebywania dzieci wynosiły w czterech rodzinach 50%, w jednej 30% oraz w jednej 10%. Od miesiąca października do grudnia w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci w sześciu rodzinach. Od miesiąca października w jednej rodzinie przebywało troje dzieci, jedno dziecko przebywa dwa lata co daje 30% wysokości kosztu pobytu, natomiast dwoje 10% kosztów. W czterech rodzinach odpłatność wynosi 50%.

Koszt w skali roku za pobyt małoletnich dzieci w pieczy zastępczej w roku 2018 wynosił 49 358,52 zł.

W 2019 roku w pieczy zastępczej przebywało 19 dzieci. Poniższa tabela przedstawia szczegółowo liczbę dzieci oraz rodzin w danych miesiącach.

TABELA 13

Miesiąc	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Styczeń	11	6
Luty	11	6
Marzec	11	6
Kwiecień	11	6
Maj	11	6
Czerwiec	15	9
Lipiec	15	9
Sierpień	15	10
Wrzesień	19	11 oraz Dom Matki i Dziecka
Październik	19	12 oraz Dom Matki i Dziecka
Listopad	19*	12 oraz Dom Matki i Dziecka*

* stan na dzień 12.11.2019r.

Od miesiąca stycznia do maja 2019 roku w pieczy zastępczej przebywało jedenaścioro dzieci w sześciu rodzinach, w przypadku siedmiorga dzieci odpłatność wynosiła 50% w związku z tym, iż dzieci przebywają w pieczy zastępczej powyżej trzech lat, w jednej rodzinie 30% ponieważ dziecko przebywa w rodzinie do dwóch lat oraz w trzech 10%, gdyż dzieci przebywają w pieczy rok. W miesiącu czerwcu oraz lipcu w pieczy zastępczej przebywało piętnaścioro dzieci w dziewięciu rodzinach. W miesiącu czerwcu odpłatność za siedmioro dzieci wynosiła 10 %, natomiast za ośmioro 50%. W lipcu odpłatność za sześcioro dzieci wносиła 10%, za jedno dziecko 30%, natomiast za ośmioro 50%. W sierpniu w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci z tego kosztu przebywania ośmiorga dzieci wynosiły 50%, jednego 30% oraz sześciu 10%. W miesiącu wrześniu w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci w jedenastu rodzinach oraz 4 dzieci w Domu Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym. Koszta pobytu 10 dzieci wynosiła 10%, jednego dziecka 30%, 7 dzieci 50%. Od miesiąca października do 12.11.2019r. w pieczy zastępczej przebywało 15 dzieci w 12 rodzinach oraz 4 dzieci w Domu Matki i Dziecka w Jasieńcu Iłżeckim Dolnym. Odpłatność za pobyt 9 dzieci wynosiła 10%, trojga dzieci 30% oraz 7 dzieci 50%.

Koszt w skali roku za pobyt małoletnich dzieci w pieczy zastępczej w roku 2019 na dzień 12.11.2019r. wynosił 51 262,50zł.

Z dziewiętnaścioro dzieci przebywających w pieczy zastępczej dwoje dzieci zostało zabezpieczonych na wniosek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy, troje zostało

zabezpieczonych z urzędu, ośmioro na wniosek kuratora sądowego, natomiast 5 dzieci przebywa od kilku lat w pieczy zastępczej.

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Wierzbica w obszarze wspierania rodzin:

1. Urząd Gminy w Wierzbicy
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbicy
4. Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola)
5. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wierzbicy
6. Gminny Ośrodek Kultury w Wierzbicy
7. Posterunek Policji w Wierzbicy
8. Zakład Opieki Zdrowotnej w Wierzbicy
9. Świetlica BETANIA w Wierzbicy
10. Stowarzyszenie „ NASZA RUDA”

Zadania w zakresie wspierania rodziny:

Tabela nr 14

Zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Rezultaty	Termin realizacji
Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci	Objęcie wsparciem rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci	GOPS	- poprawa funkcjonowania rodziny, - rozwój umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny	2020-2022
Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji i umiejętności służb społecznych	Kierowanie na szkolenia, kursy i konferencje podnoszące kwalifikacje specjalistów pracujących na rzecz rodzin.	GOPS	- zdobycie i aktualizacja kwalifikacji i umiejętności przez asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych	2020-2022
Umożliwienie rodzinom dostępu do poradnictwa specjalistycznego przez rozwój istniejących instytucji działających na rzecz rodziny	Świadczenie oferty usług świadczonych na rzecz rodziny poprzez zatrudnienie odpowiedniej kadry specjalistów, udzielanie bezpłatnych porad: prawnika, psychologa, pracownika socjalnego oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodziny	GOPS PCPR	- zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, - nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych - budowanie prawidłowych relacji w rodzinie i wsparcie jej członków w wypełnianiu ról społecznych	2020-2022

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	Opłata za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych	GOPS	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych	2020-2022
Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	Opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	GOPS	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	2020-2022
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka	Opłata za pobyt dzieci w rodzinnym domu dziecka	GOPS	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w rodzinnym domu dziecka	2020-2022
Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	Integracja i aktywizacja przedstawicieli różnych podmiotów wspierających rodziny.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	Stały monitoring sytuacji dziecka i rodziny	2020-2022
Ochrona rodziny przed utratą bezpieczeństwa socjalnego	Udzielanie pomocy finansowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, praca socjalna, konsultacje i porady indywidualne. Objęcie dzieci pomocą w szczególności w formie dożywiania.	GOPS PCPR	- Wzmacnianie bezpieczeństwa socjalnego rodzin, - zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych i podniesienie jakości życia rodzin.	2020-2022
Pomoc rodzinom poprzez działania rodzin wspierających	Tworzenie warunków do działań dla rodzin wspierających poprzez edukację i rozpowszechnianie informacji o instytucji rodziny wspierającej, tworzenie rodzin wspierających	GOPS PCPR	Wzmocnienie i wyzwolenie zasobów tkwiących w rodzinach Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin Dostarczenie wzorców prawidłowej komunikacji Odbudowanie prawidłowych relacji w rodzinie i wsparcie jej członków w wypełnianiu ról	2020-2022

			społecznych	
			Nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych	

Wsparcie wszystkich rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Tabela nr 15

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach	Wydział Oświaty Urzędu Gminy w Wierzbicy	Liczba miejsc w placówkach. Liczba dzieci w placówkach	Wzrost liczby zaopiekowanych dzieci w wieku przedszkolnym.
Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo-rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych	Urząd Gminy w Wierzbicy GOPS w Wierzbicy GOK w Wierzbicy Świetlica BETANIA	Liczba zorganizowanych przedsięwzięć Liczba rodzin uczestniczących w inicjatywach	Integracja rodzin- umacnianie więzi rodzinnych Poprawa stylu życia
Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Szkoły i Przedszkola na terenie Gminy Wierzbica	Liczba zrealizowanych form wsparcia. Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	Rozwiązywanie problemów wychowawczych. Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży. Wzrost liczby dzieci biorących czynny udział w zajęciach.
Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Świetlica BETANIA PCPR Radom	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku.	Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku, nabycie umiejętności spędzania czasu wolnego.
Organizacja warsztatów, konkursów tematycznych, przeglądów artystycznych, zajęć tematycznych.	Publiczna Biblioteka w Wierzbicy	Liczba organizowanych przedsięwzięć. Liczba uczestników.	Poszerzenie wiedzy oraz zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zagospodarowanie czasu wolnego.

Poprawa jakości życia i pomoc w zapewnieniu rodzinom bezpieczeństwa socjalnego- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny

Tabela nr 16

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	Urząd Gminy Wierzbica Referat Organizacyjno-Prawny Dział Świadczeń Rodzinnych PCPR	Liczba wypłaconych świadczeń	Poprawa jakości życia rodzin
Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	GOPS Wierzbica Placówki Oświatowe na terenie Gminy Wierzbica	Liczba dzieci objętych dożywianiem.	Zmniejszenie problemu niedożywienia wśród dzieci i młodzieży.

		Liczba placówek	
Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym oraz naukowym.	Urząd Gminy Wierzbica Referat Organizacyjno-Prawny Dział Świadczeń Rodzinnych Referat Oświaty	Liczba osób objętych wsparciem. Ilość stypendiów dla dzieci uzdolnionych.	Pomoc materialna
Udzielanie świadczeń w ramach „Rodzina 500+”	Urząd Gminy Wierzbica Referat Organizacyjno-Prawny Dział Świadczeń Rodzinnych	Liczba osób objętych wsparciem	Poprawa standardu życia rodzin.
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne- program „Dobry start”	Urząd Gminy Wierzbica Referat Organizacyjno-Prawny Dział Świadczeń Rodzinnych	Liczba osób objętych wsparciem	Pomoc materialna dla rodzin
Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	GOPS Wierzbica	Liczba rodzin z dziećmi objęta wsparciem	Poprawa sytuacji materialnej rodzin
Zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	GOPS Wierzbica	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Skrócenie czasu oczekiwania na bezpłatną pomoc specjalistów. Poprawa relacji pomiędzy członkami rodziny Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia.
Rozwijanie działań wspierających i edukacyjnych skierowanych do rodziców biologicznych dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, mających na celu powrót dzieci pod opiekę rodziców, budowanie więzi pomiędzy dziećmi i rodzicami.	GOPS Wierzbica PCPR	Liczba rodziców biologicznych korzystających ze wsparcia asystenta rodziny Liczba dzieci powracających do rodziny biologicznej	Reintegracja rodzin

Wzmocnienie roli, funkcji i wartości rodziny. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej

Tabela nr 17

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	GOPS Wierzbica Zespół ds. asysty rodziny	Liczba asystentów rodziny	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie
Świadczenie pracy socjalnej rodzinom	GOPS Wierzbica Zespół ds. asysty rodziny	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie

Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	GOPS Wierzbica Szkoły i przedszkola na terenie gminy Wierzbica Policja	Liczba wpływających Niebieskich Kart Liczba grup roboczych Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej karty	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą
Monitorowanie sytuacji rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	GOPS Wierzbica	Liczba monitorowanych rodzin	Reagowanie na problemy pojawiające się w rodzinie
Motywowanie do podjęcie leczenia przez osoby uzależnione	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzbicy	Ilość przeprowadzonych rozmów z osobami podejrzanymi o nadużywanie alkoholu	Dobrowolne podjęcie leczenia odwykowego w placówkach Poprawa funkcjonowania rodzin
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	GOPS Wierzbica	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej kwota wydatków na pieczę zastępczą	Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej

Wsparcie kadry zajmującej się pomocą na rzecz rodziny

Tabela nr 18

Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Przewidywane efekty
Szkolenie kadry profesjonalnie pomagającej z instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny	GOPS Wierzbica za pośrednictwem specjalistycznych kursów i szkoleń	Liczba uczestników Liczba szkoleń	Wzrost kompetencji osób pracujących w tym obszarze. Lepsza jakość podejmowanych działań
Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny	Urząd Gminy Wierzbica GOPS Wierzbica	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	Zwiększenie rodzinom dostępności do pomocy

Źródła finansowania programu:

Środki na realizację programu mogą pochodzić z następujących źródeł:

- budżet Gminy Wierzbica
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł
- z dotacji celowych z budżetu państwa.

Monitoring i ewaluacja

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które przyzwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2020-2022 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy będzie przedkładał całościowe sprawozdanie roczne Radzie Gminy w Wierzbicy z Gminnego Programu Wspierania Rodzin na lata 2020-2022 w terminie do 31 marca każdego roku zgodnie z art. 179. ust. 1. *w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.*

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Wierzbica na lata 2020-2022 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności dzieci m.in. poprzez budowę żłobka. Planowana jest realizacja projektu ze środków unijnych w 2020r. „Szansa dla ciebie” skierowane m.in. do wychowawców pieczy zastępczej, wychowanków przebywających w pieczy zastępczej, osób niepełnosprawnych przebywających w Domach Pomocy Społecznej oraz w środowisku lokalnym.

Program ma również na celu intensywne poszukiwania rodzin zastępczych oraz rodzin wspierających. Dużo uwagi zostanie poświęcone na profilaktykę oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, w celu realizowania wszelkich pasji co pozwala na lepsze funkcjonowanie rodziny.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne do tego jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i

szansę rodziny na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które w zakresie swoich działań mają wspierać dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Gminny Program Wspierania Rodzin na lata 2020-2022 sporządził:

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy: Halina Janiszek-Stajniak

Asystent rodziny: Patrycja Sodel

**Przewodniczący
Rady Gminy
Kazimierz Szczęsny**